

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף קנז

רבי שמעון מודה במוקצה מחמת חסרון כיס (= חפץ יקר שהוא מקפיד לא להשתמש בו שימושים אחרים אפילו ביום חול) שאסור בטלטול.

נחלקו רב אחא ורבינא איך הכרעת ההלכה בענין מוקצה: לדעת אחד מהם בכל הלכות שבת ההלכה כרבי שמעון, חוץ ממוקצה מחמת מיאוס (= כגון נר ישן מחרס שהוא מאוס) שההלכה כרבי יהודה שאסור לטלטלו. ולדעת אחד מהם גם במוקצה מחמת מיאוס ההלכה כרבי שמעון שאין זה מוקצה, חוץ ממוקצה מחמת איסור (= כגון נר שהדליקו בו באותה השבת, שמתוך שהוקצה בבין השמשות הוא מוקצה לכל השבת), אבל במוקצה מחמת חסרון כיס אפילו רבי שמעון מודה שאסור לטלטלו.

משנה: בעל מפר את נדרי אשתו בשבת, וחכם מתיר נדרים שהם לצורך השבת (= כגון שנדר לא לאכול היום). ופוקקים את המאור (= סותמים את החלון בשבת, כשיטת רבנן לעיל בדף קכה:). ומותר למדוד מטלית (= שנגע בה שרץ ואח"כ היא נגעה בטהרות) לדעת האם יש בה שלש על שלש אצבעות (= שזהו שיעור שהיא יכולה לקבל טומאה). ומותר למדוד את המקוה לדעת האם יש בו ארבעים סאה.

ומעשה בימי אביו של רבי צדוק ובימי אבא שאול בן בטנית, שסתמו את החלון בפך של חרס, וקשרו את המקידה (= כלי חרס) בגמי כדי לדעת האם יש בגיגית פותח טפח (= יבואר בגמרא). ומדבריהם למדנו שפוקקים את החלון, ומודדים מדידות של מצוה, וקושרים קשר שאינו קשר של קיימא, בשבת.

גמרא: למסקנת הגמרא הבעל יכול להפר לאשתו בשבת רק את הנדרים שהם לצורך השבת, אבל נדרים שאינם לצורך השבת אסור לו להפר, למרות שאם הוא לא יפר לה היום הוא לא יוכל יותר להפר לה לעולם, שנאמר "וְאִם הִפֵּר יִפֵּר אֹתָם אִישׁהּ בַּיּוֹם שֶׁמֶעוּ כָּל מוֹצָא שְׁפִטִיָּה לְנִדְרֶיהָ וְלֹאֲסֹר נַפְשָׁהּ לֹא יִקּוּם...".

נחלקו התנאים האם בעל יכול להפר את נדרי אשתו כל היום כלומר רק עד שתחשך, ואם היא נדרה סמוך לחשכה הוא יכול להפר לה רק עד לפני שתחשך, או שהוא יכול

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

להפר לה מעת לעת, ואף אם היא נדרה סמוך לחשבה הוא יכול להפר לה עד למחרת באותה שעה.

מותר בשבת לחכם להתיר את הנדרים גם אם היה פנאי להתירם קודם השבת.

למדנו במשנה - מעשה שהיה בימי אביו של רבי צדוק ובימי אבא שאול בן בטנית וכו': הגמרא מבארת איך היה המעשה: היה שביל קטן בין שני בתים, ומת היה מונח שם בשביל, וגיגית סדוקה היתה מונחת על מחיצות הבתים ומאהילה על השביל, והמת מונח תחת הגיגית כנגד הסדק. ולפני שהאדם מת פקקו את החלון בכד חרס, כשגב הכד כלפי חוץ (= כיון שכלי חרס לא נטמא מגבו, וכלי שאינו נטמא הרי הוא חוצץ בפני הטומאה) כדי שלא תכנס הטומאה מהחלון לתוך הבית.

ואח"כ רצו למדוד האם יש בסדק שבגיגית חור טפח, שאם יש בסדק חור טפח הרי אין הגיגית נחשבת לאהל והטומאה בוקעת דרך שם למעלה ואינה נכנסת לבית דרך החלון, ואם אין בסדק טפח הרי אין לטומאה מקום לצאת והיא נכנסת לבית דרך החלון (אם יוציאו משם את הכד). ולצורך כך לקחו מקידה (= כלי חרס) בגודל טפח, וקשרו אותו בגמי שהוא מאכל בהמה (= ומסתמא אינו קושר אותו שם בקשר של קיימא, ועוד שהגמי יתנתק כשהוא יתיבש ונמצא שאינו קשר של קיימא האסור בשבת), ושלשלו אותו מהגג לתוך הסדק שבגיגית למדוד - שאם המקידה נכנסת בנקב סימן שיש בגיגית נקב טפח.

ומדבריהם למדנו וכו': עולא ראה את רבה בר רב הונא שהוא יושב בתוך גיגית מלאה מים ומוזד את גודלה. אמר לו עולא - והרי אסור בשבת למדוד מדידה שאינה של מצוה? ענה לו רבה שהוא מתעסק בעלמא ואינו מוזד לצורך כלשהוא.

 הדרך עלך מי שהחשיך וסליקא לה מסכת שבת

**אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבים עליכם.
יהי רצון שנזכה להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסיימם. אמן.**